

Petr Novotný, Pavel Koukal,
Eva Zahořová

Nový občanský zákoník

NÁHRADA ŠKODY

- ◆ majetková a nemajetková újma
- ◆ obecná odpovědnost
- ◆ bezdůvodné obohacení
- ◆ nekalá soutěž

Rödl & Partner

JUDr. Petr Novotný, Ph.D.

Většinu svého profesního života se zabývá obchodním a finančním právem. Více než dvacet let je činný jako vedoucí partner advokátní kanceláře Rödl & Partner v České republice. Vedle toho působí též na katedře finančního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Je autorem nebo spoluautorem řady odborných publikací, učebnic i článků.

JUDr. Pavel Koukal

Po skončení studia na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze pracoval několik let v justici a od roku 1997 je advokátem. Po celou dobu, co se věnuje advokacii, přitom spolupracuje s advokátní kanceláří Rödl & Partner, kde se specializuje zejména na obchodní a občanské právo, s důrazem na otázky spojené s právní odpovědností fyzických osob a obchodních korporací. Je autorem řady odborných i populárně naučných článků.

JUDr. Eva Zahořová, LL.M., Ph.D.

Po absolvování Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně a studiu na Technische Universität Dresden ukončila studium doktorátem na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. S advokátní kanceláří Rödl & Partner spolupracuje od roku 2010. Zaměřuje se především na občanské a obchodní právo a právo Evropské unie. Je spoluautorkou několika odborných publikací a článků.

Na odborné podpoře této publikace se podílela společnost **Rödl & Partner**.

Společnost Rödl & Partner patří v České republice k jedné z nejvýznamnějších mezinárodních poradenských společností. Poskytuje služby ve všech oblastech podnikání; dovede propojit právní, daňové, auditorské a podnikové sféry poradenství, a to díky své síti více než dvou set poradců všech uvedených oborů. V České republice působí od roku 1991, pobočky má v Praze a Brně.

Díky dlouholetým zkušenostem zná Rödl & Partner požadavky a možnosti českého trhu. Respektuje přeshraniční zájmy klienta, místní poměry a zároveň zajišťuje vysoký a jednotný standard poskytovaných služeb. Na základě úzké interdisciplinární spolupráce poradců na národní i mezinárodní úrovni nabízí společnost ucelený soubor poradenských služeb šitých na míru. Tímy složené z českých i zahraničních odborníků tak poskytují komplexní poradenství v národním i mezinárodním kontextu.

Rödl & Partner je držitelem prestižního ocenění Právnická firma roku 2012 a 2013 v oboru daňového práva.

Celosvětově je kancelář zastoupena 91 pobočkami v 40 průmyslových zemích. Silnou pozici zaujímá především na trhu ve střední, východní a západní Evropě, ale i v Asii a USA.

Petr Novotný, Pavel Koukal,
Eva Zahořová

Nový občanský zákoník

NÁHRADA ŠKODY

Grada Publishing

PRO KAŽDÉHO
PRÁVO §

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována ani šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Edice Právo pro každého

**JUDr. Petr Novotný, Ph.D, JUDr. Pavel Koukal,
JUDr. Eva Zahořová, LL.M., Ph.D.**

**Nový občanský zákoník
Náhrada škody**

TIRÁŽ TIŠTĚNÉ PUBLIKACE:

Vydala GRADA Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7 jako svou 5466. publikaci

Realizace obálky Jan Dvořák
Sazba Antonín Plicka
Odpovědná redaktorka Ing. Šárka Kratochvílová
Počet stran 144
První vydání, Praha 2014
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

© GRADA Publishing, a.s., 2014

ISBN 978-80-247-5165-8

GRADA Publishing: tel.: 234 264 401, fax: 234 264 400, www.grada.cz

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE:

ISBN 978-80-247-9143-2 (ve formátu PDF)
ISBN 978-80-247-9144-9 (ve formátu EPUB)

Obsah

Úvod	9
Kapitola 1 Náhrada škody a nemajetkové újmy	11
i. Struktura nové právní úpravy a hlavní změny nového občanského zákoníku ve srovnání s dosavadní úpravou	11
<i>Struktura nové úpravy náhrady škody a nemajetkové újmy</i>	<i>12</i>
<i>Hlavní změny právní úpravy</i>	<i>13</i>
ii. K širším souvislostem povinnosti náhrady škody nebo jiné újmy	14
iii. Základní pojmy právní úpravy deliktní odpovědnosti	16
iv. Pojem újmy v novém občanském zákoníku	18
<i>Majetková újma (škoda)</i>	<i>18</i>
<i>Skutečná škoda</i>	<i>19</i>
<i>Ušlý zisk</i>	<i>19</i>
<i>Nemajetková újma</i>	<i>20</i>
v. Ochrana osobnosti podle nového občanského zákoníku	20
<i>Ochrana jména člověka</i>	<i>21</i>
<i>Pseudonym</i>	<i>21</i>
<i>Bydliště člověka</i>	<i>22</i>
<i>Osobnost člověka</i>	<i>22</i>
<i>Podoba a soukromí</i>	<i>23</i>
<i>Právo na duševní a tělesnou integritu</i>	<i>24</i>
<i>Zásah do integrity</i>	<i>25</i>
<i>Práva člověka převzatého do zdravotnického zařízení bez jeho souhlasu</i>	<i>27</i>
<i>Nakládání s částmi lidského těla</i>	<i>28</i>
<i>Ochrana lidského těla po smrti člověka</i>	<i>29</i>
<i>Finanční náhrada nemajetkové újmy</i>	<i>30</i>
vi. Vznik povinnosti k náhradě újmy	30
<i>Základní předpoklady vzniku povinnosti k náhradě újmy</i>	<i>30</i>
<i>Subjektivní a objektivní odpovědnost</i>	<i>31</i>
<i>Příčinná souvislost mezi porušením povinnosti a vznikem újmy</i>	<i>33</i>
<i>Prevenční povinnost</i>	<i>34</i>
<i>Porušení povinnosti ze zákona</i>	<i>36</i>
<i>Porušení smluvní povinnosti</i>	<i>38</i>
<i>Předsmluvní odpovědnost</i>	<i>40</i>

<i>Solidární odpovědnost a další případy snížení povinnosti škůdce k náhradě</i>	41
<i>Náhrada při újmě na přirozených právech člověka</i>	41
<i>Náhrada újmy způsobené náhodou</i>	42
Kapitola 2 Způsob a rozsah náhrady	43
i. Soudní uplatnění nároku na náhradu újmy	44
ii. Náhrada škody	45
<i>Náhrada ceny zvláštní obliby</i>	46
<i>Náhrada při poranění zvířete</i>	47
<i>Další významné změny právní úpravy</i>	48
<i>Snížení náhrady</i>	48
<i>Náhrada škody způsobené úmyslným trestným činem</i>	48
iii. Náhrada nemajetkové újmy	48
<i>Náhrady při ublížení na zdraví a při usmrcení</i>	52
<i>Srovnání s dosavadní úpravou náhrady škody na zdraví a při usmrcení</i>	53
<i>Nová úprava náhrad při ublížení na zdraví a při usmrcení</i>	54
<i>Peněžité dávky</i>	57
<i>Náhrada škody v pracovně právních vztazích</i>	58
Kapitola 3 Zvláštní případy náhrady škody	59
i. Škoda způsobená tím, kdo nemůže posoudit následky svého jednání	60
ii. Škoda způsobená osobou s nebezpečnými vlastnostmi	64
iii. Škoda z provozní činnosti	66
iv. Škoda způsobená provozem zvlášť nebezpečným	70
v. Škoda na nemovité věci	73
vi. Škoda z provozu dopravních prostředků	75
vii. Škoda způsobená zvířetem	80
viii. Škoda způsobená věcí	81
ix. Škoda způsobená vadou výrobku	85
x. Škoda na převzaté věci	87
xi. Škoda na odložené věci	88
xii. Škoda na vnesené věci	93
xiii. Škoda způsobená informací nebo radou	96
xiv. Další zvláštní ustanovení o náhradě újmy a škody	97
<i>Škoda a újma způsobená v souvislosti s ochranou osobnosti</i>	
<i>a názvem právnické osoby</i>	98
<i>Reflexní škoda</i>	98
<i>Škoda způsobená porušením zákazu konkurence</i>	98
<i>Škoda způsobená při překročení zástupčího oprávnění</i>	99

Škoda způsobená při emisi cenného papíru	99
Škoda při způsobení neplatnosti právního jednání	99
Škoda způsobená při smísení věcí a při provádění stavby	100
Škoda způsobená při správě cizího majetku	100
Škoda způsobená nepoctivým jednáním při uzavírání smlouvy	100
Škoda způsobená na věci při prodlení dlužníka a věřitele	101
Škoda způsobená při vědomém darování cizí věci a při darování vadné věci ...	101
Regulace odpovědnosti za škodu u konkrétních závazkových vztahů	102
Kapitola 4 Omezení povinnosti k náhradě újmy	109
i. Okolnosti vylučující protiprávnost	109
ii. Smluvní omezení povinnosti k náhradě újmy	111
<i>Zákaz jednostranného vyloučení či omezení odpovědnosti</i>	<i>111</i>
<i>Možnost smluvního vyloučení či omezení odpovědnosti</i>	<i>112</i>
<i>Další případy omezení odpovědnosti</i>	<i>112</i>
Kapitola 5 Nekalá soutěž	113
i. Vymezení nekalé soutěže a její tzv. generální klauzule	115
<i>Kdo je chráněn proti nekalé soutěži</i>	<i>116</i>
<i>Dělení soutěžitelů</i>	<i>116</i>
<i>Objektivně hrozící újma jako znak generální klauzule nekalé soutěže</i>	<i>117</i>
<i>Rozpor s dobrými mravy soutěže</i>	<i>117</i>
ii. Jednotlivé formy jednání nekalé soutěže (nekalosoutěžní delikty)	118
<i>Klamavá reklama</i>	<i>119</i>
<i>Klamavé označení zboží na služby</i>	<i>120</i>
<i>Srovnávací reklama</i>	<i>121</i>
<i>Vyvolání nebezpečí záměny</i>	<i>122</i>
<i>Parazitování na pověsti</i>	<i>122</i>
<i>Podplácení</i>	<i>123</i>
<i>Zlehčování</i>	<i>123</i>
<i>Porušení obchodního tajemství</i>	<i>124</i>
<i>Dotěrné obtěžování</i>	<i>124</i>
<i>Ohrožení zdraví nebo životního prostředí</i>	<i>125</i>
iii. Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži	125
Kapitola 6 Bezdůvodné obohacení a závazky s jiných právních důvodů	127
i. Bezdůvodné obohacení	127
<i>Jednotlivé případy bezdůvodného obohacení</i>	<i>128</i>
<i>Ve kterých případech není dána povinnost vrátit plnění</i>	<i>129</i>
<i>Co se stane, když plnění není možné vydat</i>	<i>130</i>

<i>Poctivý a nepoctivý příjemce plnění</i>	131
<i>Jak je chráněna osoba povinná k vydání obohacení</i>	135
<i>Uplatnění práv z bezdůvodného obohacení</i>	135
ii. <i>Nepříkázané jednání</i>	136
<i>Odvracení škody</i>	137
<i>Záchrana cizí věci</i>	138
<i>Jednání k užítu jiné osoby</i>	138
iii. <i>Upotřebení věci k prospěchu jiného</i>	139

Úvod

Nový občanský zákoník je často označován za revoluci v soukromém právu. Sjednotil dosavadní „dvoukolejnou“ úpravu občanského a obchodního zákoníku do jediného kodexu a na řadu právních institutů se dívá nově, se zohledněním přirozenoprávních teoretických východisek soukromého práva.

Změny se nevyhnuly ani problematice náhrady škody a souvisejícím otázkám tzv. delikt ní odpovědnosti. Závazky osob totiž nevznikají jen na základě jejich *právních jednání*, resp. z právních úkonů (dle dosavadní terminologie), ale také na základě jejich deliktu. V prvním případě jde zpravidla o závazek úmyslně chtěný – proto daná osoba jedná, aby závazek vznikl. V druhém případě jde o závazek, který nastává nezávisle na vůli dané strany a který je vyjádřen základním postulátem – totiž povinností nést následky svého protiprávního, neboli delikt ního, jednání. Vzhledem k tomu, že s těmito soukromoprávními delikty bývá bezprostředně spojen i vznik škody nebo jiné (nemajetkové) újmy a následná nová povinnost takto vzniklou újmu nahradit, mluvíme pak v této souvislosti o případech soukromoprávní (civilní) *odpovědnosti*.

Stěžejní část naší publikace je věnována nejzásadnější oblasti spadající do delikt ní odpovědnosti, a to problematice náhrady škody. Zde je zásadní novinkou zrušení paušálních limitů pro výpočet náhrad za ublížení na zdraví a usmrcení, což bylo mnohokrát mediálně prezentováno. O co jde? Novým občanským zákoníkem byla ve více oblastech posílena role soudce jako spolutvůrce práva. Problematika náhrady škody za ublížení na zdraví je typickým případem. Nyní bude mít soudce možnost zvážit všechny objektivní i subjektivní okolnosti a o náhradě škody rozhodnout tak, aby jeho rozsudek odpovídal obecně vnímaným principům spravedlnosti a práva a nevedl ke zbytečné krutosti.

To byl jen jeden z příkladů, s nimiž se na stránkách naší publikace setkáte. Vedle problematiky náhrady majetkové i nemajetkové újmy se zabýváme také problematikou ochrany proti *nekalé soutěži*, která rovněž představuje zvláštní formou protiprávního (delikt ního) jednání a která bude zajímavá především pro podnikatelskou veřejnost. Další oblastí, které je věnována pozornost, je navazující úprava *závazků z jiných právních důvodů* (tzv. *quasi-deliktů*), mezi které spadá zejména *bezdůvodné obohacení*.

Předkládaná publikace se přitom věnuje všem shora uvedeným otázkám, přičemž největší prostor je z věcných i čistě praktických důvodů věnován nové úpravě povinnosti k náhradě škody a jiné újmy.

Cílem této publikace je seznámit čtenáře nejen s tím, co nová právní úprava *náhrady škody nebo jiné újmy, nekalé soutěže a bezdůvodného obohacení* od 1. ledna 2014 konkrétně přinesla, ale současně by měla poskytnout i širší a srozumitelný přehled o souvislostech

nové úpravy s dosavadní právní úpravou „starého“ občanského zákoníku, resp. pokud jde o nekalou soutěž, i s dosavadní úpravou obchodního zákoníku.

Tyto informace budou pro čtenáře určité o to více důležité, když zmíníme přechodná ustanovení nového občanského zákoníku, podle kterých se právo na náhradu škody, nemajetkové újmy nebo bezdůvodného obohacení, které vzniklo ještě v době účinnosti „starého“ občanského zákoníku, tj. do 31. prosince 2013, posuzuje podle dosavadních předpisů. Pokud však soud rozhoduje v příslušné věci až po nabytí účinnosti nového občanského zákoníku, může za výjimečných okolností co do nároků na náhradu nemajetkové újmy rozhodnout již dle ustanovení nového občanského zákoníku.

Věříme, že čtenáře naše publikace zaujme a poskytne jim základní návod jak postupovat v roli poškozeného i v roli osoby, která je za újmu vzniklou jinému považována za odpovědnou.

Petr Novotný

Kapitola 1 Náhrada škody a nemajetkové újmy

Závazky z deliktů jsou tedy založeny na vzniku zvláštního odpovědnostního vztahu mezi tím, kdo škodu nebo jinou újmu způsobil (škůdcem) na straně jedné, a poškozeným na straně druhé. Jeho základem je vznik nové, sekundární povinnosti škůdce takto vzniklou újmu poškozenému nahradit. Jinak řečeno ten, kdo poruší svou původní povinnost, nejenže není této předchozí povinnosti zbaven (např. povinnosti splnit včas závazek ze smlouvy), ale naopak mu vedle toho navíc vznikne i další nová povinnost, spočívající například v povinnosti nahradit druhé smluvní straně ušlý zisk. Tato úprava je rozdílná od právní konstrukce v praxi častějších závazků z právních jednání, nejčastěji smlouvy.

i. Struktura nové právní úpravy a hlavní změny nového občanského zákoníku ve srovnání s dosavadní úpravou

Jak jsme řekli už v úvodu – ve srovnání s dosavadní právní úpravou „starého“ občanského zákoníku (č. 40/1964 Sb.) přitom v rámci nového občanského zákoníku zůstávají zachovány všechny základní prvky či „stavební kameny“ právní konstrukce soukromoprávní odpovědnosti za škodu a jinou újmu.

Ačkoliv to není vždy zřejmé, tak případy soukromoprávní odpovědnosti za škodu nebo jinou újmu nejsou v běžném životě ani v podnikání ničím výjimečným. V praxi se s nimi naopak setkáváme velmi často. Jednotlivé případy povinnosti k náhradě škody a nemajetkové újmy jsou typově neobyčejně rozdílné a zahrnují v sobě celou škálu možných životních situací. Jde přitom například o zcela běžné případy povinnosti viníka dopravní nehody nahradit škodu na vozidle nebo újmu na zdraví zraněného účastníka nehody. A jde třeba i o méně časté případy náhrady škody způsobené škůdcem na majetku zaměstnavatele, obchodního partnera nebo souseda, až například po spíše výjimečné případy náhrady škody způsobené v důsledku profesního pochybení odborných poradců, jako jsou daňoví poradci nebo advokáti.

Výchozím prvkem nové právní konstrukce je i nadále protiprávní čin spočívající v *porušení povinnosti* ze strany odpovědné osoby (škůdce). Přitom se může jednat jak o porušení povinnosti ze zákona, tak i o porušení povinnosti vyplývající ze smlouvy nebo z porušení

zásad dobrých mravů. Druhým, na to navazujícím předpokladem odpovědnosti je pak vlastní vznik škody nebo jiné (nemajetkové) újmy, a konečně třetím, vzájemně pojícím prvkem celé této konstrukce, je *příčinná souvislost* mezi porušením povinnosti a vznikem újmy.

Nová právní úprava *povinnosti k náhradě újmy* je v rámci celkové rekodifikace soukromého práva obsažena v necelých osmdesáti paragrafech nového občanského zákoníku. Konkrétně jde o jeho ustanovení § 2894 až § 2971. Tato nová úprava přitom dosavadní stav až na výjimky nemění nějakým zásadním, převratným způsobem. Spíše se snaží ji celkově doplnit a zpřesnit tak, aby vytvářela ucelený systém, který by měl podle představ tvůrců nového občanského zákoníku „*lépe vyhovovat potřebám běžného života*“.

V tomto směru přitom bylo možné v novém občanském zákoníku navázat na solidně pojatou předchozí úpravu, neboť *odpovědnost za škodu* byla v rámci dosavadního občanského zákoníku upravena v § 415 až § 459, což v kontextu značně poddimenzovaného rozsahu „starého“ občanského zákoníku znamenalo na svou dobu skutečně relativně obsáhlou a precizní úpravu. K tomu navíc přistupovala i zvláštní úprava *náhrady škody v obchodním zákoníku*, který pozbyl účinnosti rovněž k 31. 12. 2013.

Struktura nové úpravy náhrady škody a nemajetkové újmy

Z hlediska vlastní systematiky nového občanského zákoníku je právní úprava *náhrady majetkové a nemajetkové újmy* rozdělena jednak na:

- úpravu otázek spojených s (i) *obecnými principy odpovědnosti*, která je obsažena v § 2894 až § 2919 a také v § 2951 až § 2971,
- a dále na úpravu (ii) *případů zvláštní odpovědnosti*, obsažené v § 2920 až 2950 nového občanského zákoníku.

Zatímco v rámci úpravy obecných otázek náhrady škody a jiné újmy je pozornost věnována předpokladům a vzniku povinnosti k náhradě újmy, jakož i způsobu a rozsahu její náhrady, tak úprava zvláštních případů náhrady újmy zohledňuje celou řadu specifických situací, které mají svůj základ buď ve zvláštní povaze škody, anebo ve zvláštním postavení nebo činnosti osoby škůdce (viz dále).

Systematiku nové právní úpravy náhrady škody a jiné újmy tak lze zhruba rozdělit na tyto části:

- *základní ustanovení* (zahrnující úpravu základních pojmů, jako je újma, včetně samostatné úpravy škody a nemajetkové újmy, škůdce, poškozený, okolnosti vylučující povinnost k náhradě újmy),
- *úprava předpokladů a vzniku povinnosti nahradit škodu*, zahrnující i *případy zvláštní odpovědnosti, resp. povinnosti k náhradě škody*, a

- *úprava způsobu a rozsahu náhrady*, včetně zvláštní úpravy náhrady při újmě na přirozených právech člověka (zejména náhrady při ublížení na zdraví a při usmrcení).

Mezi případy tzv. zvláštní odpovědnosti podle nového občanského zákoníku náleží tyto specifické případy náhrady:

- *škody způsobené tím, kdo nemůže posoudit následky svého jednání,*
- *škody způsobené osobou s nebezpečnými vlastnostmi,*
- *škody z provozní činnosti,*
- *škody způsobené provozem zvláště nebezpečným,*
- *škody na nemovité věci,*
- *škody z provozu dopravních prostředků,*
- *škody způsobené zvířetem,*
- *škody způsobené věcí,*
- *škody způsobené vadou výrobku,*
- *škody na převzaté, odložené nebo vnesené věci,*
- *škody způsobené informací nebo radou.*

V tomto směru je potřeba upozornit na to, že některé případy *zvláštní odpovědnosti* dosud nebyly v rámci předchozího občanského zákoníku výslovně upraveny, což se týká případů *škody způsobené zvířetem*, *škody způsobené osobou s nebezpečnými vlastnostmi*, *škody na nemovité věci* a *škody způsobené informací nebo radou*. Pokud jde o úpravu zvláštní odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku, tak ta byla až do účinnosti nového občanského zákoníku obsažena v samostatném zákoně č. 59/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku, který byl v rámci rekodifikace soukromého práva zcela zrušen a od 1. ledna 2014 je tato odpovědnost upravena přímo v novém občanském zákoníku.

Hlavní změny právní úpravy

Mezi další hlavní změny, které přináší nový občanský zákoník, náleží kromě už popsaných druhů zvláštní odpovědnosti za škodu, zejména ta ustanovení nového občanského zákoníku týkající se dílčích otázek náhrady škody a jiné újmy, která dosud nebyla v předcházejícím občanském zákoníku výslovně upravena.

V tomto směru je přitom třeba zmínit zejména ta dílčí ustanovení nového občanského zákoníku, která obsahují výslovnou úpravu *náhody* (§ 2904), *náhrady ceny zvláštní oblíbenosti* při poškození věci (§ 2969 odst. 2), *náhrady při poranění zvířete* (§ 2970), *náhrady nemajetkové újmy z důvodu pocitu osobního neštěstí, které nelze jinak odčinit* (§ 2971), *náhrady na přirozených právech člověka* (§ 2956 a § 2957, § 3004 odst. 2) a *náhrady ztráty na bezplatné práci* (§ 2965).

Ještě podstatnější však jsou ty změny právní úpravy, které přinášejí celkově koncepční zásahy do dosavadní úpravy náhrady škody nebo jiné újmy. Nejčastěji je zde přitom poukazováno na *posílení postavení poškozeného, upřednostnění náhrady škody uvedením do předešlého stavu, rozšíření případů náhrady nemajetkové újmy, zrušení paušálních limitů pro výpočet náhrad za ublížení na zdraví a při usmrcení a širší možnosti smluvní limitace náhrady škody*.

Všem těmto hlavním změnám právní úpravy budeme samozřejmě v dalším textu věnovat potřebnou pozornost.

ii. K širším souvislostem povinnosti náhrady škody nebo jiné újmy

Upozorníme zde na skutečnost, že soukromoprávní povinnost k náhradě škody a jiné újmy může často v praktickém životě velmi úzce souviset i s dalšími, specifickými druhy právní odpovědnosti, a to zejména ve sféře podnikání. Tyto možné souvislosti přitom vyplývají i z právní úpravy nového občanského zákoníku.

Typickým příkladem takto provázané širší *odpovědnosti podnikatele* může být bezprostřední souvislost obecné *odpovědnosti za škodu* (povinnosti k její náhradě) na straně jedné a *odpovědnosti za vady zboží* nebo díla na straně druhé. Odpovědnost za vady totiž má svůj základ ve zvláštní právní úpravě kupní smlouvy (koupě) a smlouvy o dílo (dílo). A jak již v minulosti jednoznačně dovodil Nejvyšší soud, porušení závazkové povinnosti řádně dodat zboží nebo řádně provést objednanou službu je předpokladem jak odpovědnosti za vady, tak odpovědnosti za škodu. Podle Nejvyššího soudu přitom nelze tyto právní instituty spolu zaměňovat. Jsou totiž *odlišné*, mají *jiný účel* a jsou založeny na *rozdílných zásadách a předpokladech vzniku*. Odpovědnost za vady totiž postihuje nedostatky vlastního dodání zboží nebo provedení služby. Naproti tomu náhradou škody se sleduje nahrazení újmy vzniklé následkem porušení povinnosti nebo v důsledku jiné právem uznané skutečnosti. Vzhledem k tomu se nároků, které vyplývají z titulu závazků z odpovědnosti za vady, nelze domáhat z titulu náhrady škody. Újma spočívající v samotné vadnosti zboží nebo provedené služby je tedy odčinitelná pouze v rámci odpovědnosti za vady.

Příklad

Nejvyšší soud České republiky se svého času zabýval případem odpovědnosti za škodu, která byla způsobena v souvislosti s vadným plněním zhotovitele, jehož závazkem bylo pro objednatele řádně provést zadanou stavbu. Nejvyšší soud v této souvislosti obecně dovodil, že zhotovitel, který na základě smlouvy o dílo provedl vadně vnější omítku domu, čímž způsobil poškození domu (zdvihnutí zdiva, zatékání a popraskání vnitřních omítek), je povinen nahradit škodu tím vzniklou podle ustanovení § 420 a násl. občanského zákoníku